

به نام خدا

تأثیر جنگ بر تجارت خارجی ترکیه

وزارت تجارت ترکیه در گزارشی به بررسی آثار جنگ ایران با آمریکا و رژیم صهیونیستی بر تجارت خارجی این کشور پرداخت که اهم نکات آن به شرح ذیل می باشد:

بر این اساس، صادرات ترکیه در ماه مارس سال جاری میلادی با ۶.۴ درصد کاهش به ۲۱.۹ میلیارد دلار و واردات با ۸.۴ درصد افزایش ۳۳.۲ میلیارد دلار شد. کسری تجارت خارجی این کشور ماهانه به ۱۱.۳ میلیارد دلار و در مجموع در سه ماهه نخست سال جاری به ۲۸.۷ میلیارد دلار افزایش یافت.

با وجود افزایش شدید قیمت انرژی، واردات انرژی ترکیه ۲.۴ درصد کاهش یافت. دلیل احتمالی این امر این است که این کشور منابع انرژی مورد نیاز را نه با قیمت‌های دائماً در حال تغییر در بازار نقدی، بلکه با قیمت‌های از پیش تعیین شده از طریق قراردادهای بلندمدت تهیه می کند. بررسی اقلام وارداتی نشان می دهد که نه تنها انرژی، بلکه واردات طلا و خودرو نیز کاهش یافته است.

جدول صادرات ماه مارس ترکیه (میلیون دلار)

تغییرات (%)	2026	2025	حوزه صنفی
- 2.4	5.724	5.84	انرژی
13.7	4.906	3.434	ماشین آلات
- 4.6	2.958	3.099	صنعت خودرو
- 21.2	2.987	2.392	ماشین آلات برقی
- 6	2.131	2.266	فلزات گران بهاء
14.3	1.922	1.683	آهن و فولاد
47.5	829	562	مس
6.9	779	729	مواد شیمیایی ارگانیک

26.3	676	535	مواد دارویی
51.8	656	432	آلومینیم
126.7	419	185	حبوبات
24.8	375	301	میوه جات و دانه های روغنی

در گزارش وزارت تجارت این کشور، کاهش 6.4 درصدی تجارت خارجی ترکیه به سه دلیل اصلی نسبت داده شده است. 1) تأثیر منفی ۱.۳ میلیارد دلار از اثر تقویمی 2) ۸۰۰ میلیون دلار از جنگ و 3) ۳۵۰ میلیون دلار از طلا و در مجموع ۲.۴ میلیارد دلار کاهش تجارت خارجی.

جنگ بدون شک تأثیر قابل توجهی بر صادرات ترکیه خواهد داشت. درآمد کشورهای منطقه تا حد بسیار زیادی از نفت و مشتقات آن حاصل می شود. به دلیل بسته شدن تنگه هرمز و بمباران برخی از پالایشگاهها و تأسیسات، درآمد این کشورها ناگهان متوقف شد. این به معنای کاهش هزینهها و در نتیجه کاهش واردات است. صادرات ترکیه به منطقه در سال گذشته ۳۴ میلیارد دلار بود. صادرات عراق در سال ۲۰۲۵، ۱۲.۴ میلیارد دلار، تولید و صادرات روزانه ۳ تا ۴ میلیون بشکه بود، اما این رقم اکنون به ۲۵۰ هزار بشکه کاهش یافته است. این نفتی است که از طریق خط لوله به منطقه جیحان ترکیه می آید. عراق برای جبران از دست دادن درآمد در حال انجام یک فرآیند تعمیر سریع در خط لوله قدیمی (کرکوک-یومورتالیک) است. با راه اندازی این خط لوله، امکان فروش روزانه نزدیک به ۵۰۰ هزار بشکه فرآورده، دوباره از طریق ترکیه، وجود خواهد داشت. اگرچه این امر به طور کامل ضررها را جبران نمی کند، اما برای عراق ضرر و زیان کمتری دارد. با این حال، وضعیت برای سایر کشورها هنوز روشن نیست.

جدول صادرات ترکیه در سال 2025 میلادی (میلیارد دلار)

نام کشور	میزان صادرات	نام کشور	میزان صادرات
----------	--------------	----------	--------------

عراق	12.4	لبنان	1.3
امارات	9.3	یمن	0.7
عربستان	3.8	قطر	0.6
ایران	3.1	کویت	0.6
اردن	1.9	بحرین	0.2

جمع کل : 34 میلیارد دلار

در ماه مارس، صادرات امارات متحده عربی ۴۷ درصد کاهش و صادرات عراق نیز ۳۰ درصد کاهش داشت و نرخ های مشابهی برای سایر کشورهای منطقه مشاهده می شود. این کاهش به ماه مارس محدود نخواهد شد و این روند در دوره آینده نیز ادامه خواهد داشت.

حتی اگر جنگ به زودی پایان یابد، ماهها طول می کشد تا تأسیسات به طور کامل عملیاتی شوند. حتی اگر جنگ امروز پایان یابد، بازگشت قیمت نفت به سطوح قبلی خود طول خواهد کشید. به همین دلایل، حتی با خوش بینانه ترین حالت، ممکن است در طول سال 2026 میلادی، 4 تا 5 میلیارد دلار ضرر و زیان در صادرات کالاهای ترکیه به منطقه مشاهده شود.

ترکیه در فروش محصولات خود به کشورهای خارج از منطقه جنگی با کاهش قابل توجهی روبرو شده است. نکته دیگری که نباید در مورد کاهش صادرات نادیده گرفته شود، کاهش قابل توجه فروش این کشور به کشورهای خارج از منطقه جنگی است. فروش محصولات این کشور به هلند 26 درصد، به بریتانیا 23 درصد و به یونان 19 درصد بوده است. علاوه بر این، فروش محصولات ترک در بازارهای آلمان، بلغارستان، ایتالیا، روسیه و ایالات متحده نیز با کاهش هایی روبرو بوده است. یکی دیگر از عوامل کاهش صدور محصولات ترک به این گونه کشورها فارغ از موضوع جنگ، کاهش انعطاف پذیری صادرکنندگان برای ارائه قیمت های رقابتی در بازار است.